

Sylabus przedmiotu

Przedmiot:	Słowiańskie pogranicza kulturowo-językowe
Kierunek:	Slawistyka, II stopień [4 sem], stacjonarny, ogólnoakademicki, rozpoczęty w: 2013
Specjalność:	tłumaczeniowa
Tytuł lub szczegółowa nazwa przedmiotu:	Słowiańskie pogranicza kulturowo-językowe
Rok/Semestr:	II/3
Liczba godzin:	15,0
Nauczyciel:	Czyżewski Feliks, dr hab.
Forma zajęć:	wykład
Rodzaj zaliczenia:	egzamin
Punkty ECTS:	2,0
Godzinowe ekwiwalenty punktów ECTS (łącznie liczba godzin w semestrze):	0 Godziny kontaktowe z prowadzącym zajęcia realizowane w formie konsultacji 0 Godziny kontaktowe z prowadzącym zajęcia realizowane w formie zajęć dydaktycznych 0 Przygotowanie się studenta do zajęć dydaktycznych 0 Przygotowanie się studenta do zaliczeń i/lub egzaminów 0 Studiowanie przez studenta literatury przedmiotu
Metody dydaktyczne:	<ul style="list-style-type: none"> • ćwiczenia przedmiotowe • dyskusja dydaktyczna • klasyczna metoda problemowa • konsultacje • korekta prac • objaśnienie lub wyjaśnienie • odczyt • wykład konwersatoryjny • z użyciem podręcznika programowanego
Zakres tematów:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pogranicze polsko-wschodniosłowiańskie. Przyczyny opisywania pogranicza: a) naukowy, b) teoretyczny, c) historyczno-kulturowy, d) polityczny 2. Pojęcie centrum a peryferia. 3. Pogranicze etniczne i kulturowe: substrat i superstrat 4. Granica: a) jako strefa przenikania różnych elementów językowych i kulturowych; b) jako pojęcie linearne 5. Język na pograniczu: a) teoria fakowa, b) ewolucja języka w przestrzeni, c) archaizmy językowe, archaizmy leksykalne. 6. Sposoby opisu pogranicza 7. Pogranicze polsko-białorusko-ukraińskie. 8. Bilingwizm na pograniczu: pojęcie idiolektu 9. Język i parole: wspólnota a jednostka 10. Interferencja językowa na poziomach: fonetycznym i morfologicznym. 11. Kresy. Teoria kontaktów na pograniczu. <ol style="list-style-type: none"> a) Sytuacje komunikatywne na pograniczu. b) Sytuacje oficjalne a sytuacje nieoficjalne we wspólnocie wielojęzycznej. c) Opis wspólnoty wielojęzycznej z pozycji socjolingwistyki: wiek/praca/religia/rodzina. d) Pojęcie konwergencji językowych. Różne rodzaje pogranicz językowych: pogranicza międzysłowiańskie i pogranicza bałtosłowiańskie.
Forma oceniania:	<ul style="list-style-type: none"> • końcowe zaliczenie pisemne • końcowe zaliczenie ustne • obecność na zajęciach • ocena ciągła (bieżące przygotowanie do zajęć i aktywność)
Warunki zaliczenia:	Obecność na zajęciach, opanowanie materiału

Literatura:

- W. Lubaś, I. Ohnheiser, Z. Topolińska, *Języki słowiańskie w perspektywie etnolingwistycznej*, 2003
- J. Bartmiński, M. Łesiów, *Między Wschodem a Zachodem. Część IV Zjawiska językowe na pograniczu polsko-ruskim*. Lublin-Warszawa 1992
- K. Handke, *Słowiańskie pogranicza językowe*, Warszawa 1992
- B. Walczak, *Po co i jak badać gwary polskie na Ukrainie*, SPK VIII 1995
- B. Nowowiejski, *Z metodologii badań pogranicza językowego północno-wschodnio-polskiego*
- E. Smółkowa, *Problematyka badawcza polsko-białorusko-litewskiego pogranicza językowego*, SPK 1990
- Weinreich U., *Languages in Contact*, New York 1953
- Haugen E., *The Norwegian Language in America. A study in bilinguage behaviour*, t. 1-2, Londyn 1969